

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

Vize školy (tj. základní cíl, ke kterému směřujeme):

Žáci, pedagogové, ostatní pracovníci školy i všichni její partneři by měli chodit do školy rádi. S tím, co jim škola dá či co oni dají škole, by měli být spokojeni, a to i z hlediska časového odstupu (cca 1 generace).

Žáci by měli být vzděláváni tak, aby se v životě uměli správně rozhodovat a své názory obhájit.

Základní důraz by měl být kladen na všestranný rozvoj osobnosti každého žáka - jedince.

Základní strategie k dosažení vize:

Každá dílčí složka celého vzdělávacího spektra školy (tj. od kurikula formálního až po skryté) by měla vždy vycházet z respektování osobnosti žáka i pedagoga (výchova k vzájemné úctě a porozumění, a to jak ve vztahu žáků vzájemně, tak obousměrně mezi pedagogy a žáky a také vzájemně mezi všemi dospělými ve škole).

Žáci by měli ve škole zažívat v maximální míře úspěch.

Veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají, by měly směřovat k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (tj. učivo není cílem vzdělávání, ale prostředkem k rozvoji klíčových kompetencí).

Veškerá činnost ve škole se bude řídit platnou legislativou a aktuálními dokumenty vzdělávací politiky ČR a EU.

Další konkretizace strategického rozvoje školy viz aktuální koncepční záměr rozvoje školy.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie, tandemová výuka

Výchovné a vzdělávací strategie představují metody a formy práce učitele, kterými utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků. To znamená, že navozuje takové situace a zadává takové úkoly či problémy, při kterých se žák učí vypořádat se s různými životními situacemi a zaujmout k nim stanovisko. Více či méně pravidelným opakováním dané metody či formy práce se pro žáka řešení problémového úkolu či situace stává běžným, rutinním, bezproblémovým a můžeme konstatovat, že si žák vytvořil/rozvinul jistou klíčovou kompetenci.

Je jenom na učiteli, jaké metody a formy práce volí a jak často je zařazuje do výuky. Záleží na jeho profesionální úvaze, které formy a metody výuky vybere jako vhodné pro daný jazykový kurz a pro odpovídající věk žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie formulujeme z pohledu učitele, tj. co dělá na hodině učitel:

- zařazuje do výuky ...
- simuluje situace ...
- zadává úkoly ...
- vybízí žáky ...
- motivuje pomocí/prostřednictvím ...
- atd.

nebo z pohledu žáka, tj. co dělá na hodině žák:

- iniciativně přistupuje ...
- vybírá z nabízených možností ...
- volí řešení, které ...
- prezentuje svoje práce/názory, představy
- atd.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetence k učení

Učitel

- zařazuje do výuky párovou a skupinovou práci, kooperativní učení, ale i individuální ústní či písemný projev;
- zadává úkoly, při kterých žák vyhledává informace v tižojazyčných zdrojích, jako jsou encyklopedie, webové stránky, časopisy, noviny, literatura a další;

Žák

- pravidelným procvičováním probrané látky usiluje o zlepšení svých jazykových znalostí;
- kritickým výběrem pro sebe vhodné metody zvládnutí cizího jazyka se motivuje pro další učení.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetence komunikativní

Učitel

- zařazuje do výuky psaní dopisů, pozdravů, zpráv a podobně;
- navozuje při výuce situace z veřejného a společenského života;

Žák

- využívá všech vhodných prostředků komunikace, které mu učitel nabízí při plnění zadaných úkolů na hodinách;
- uvážlivě formuluje své názory, myšlenky, představy a postoje k problémovým situacím, se kterými se setkal při simulaci v hodině nebo ve skutečném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetencí občanských

Učitel

- zadává takové úkoly a navozuje takové situace, při kterých žák může otevřeně říct svůj názor či postoj a porovnat ho s názory a postoji svých spolužáků;
- zařazuje do výuky individuální zpracování a prezentaci témat z oblasti kultury a historie ČR a cílové země;

Žák

- otevřeně prezentuje svoje názory k diskutované problematice, podpoří je vhodnými argumenty, ale zároveň respektuje a toleruje názory a postoje ostatních účastníků diskuse;
- ve svých písemných i ústních projevech citlivě přistupuje k otázkám národní a kulturní identity.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetencí pracovních

Učitel

- používá různé techniky učení opakovaně a pravidelně, střídá formy práce tak, aby si žáci zvykali na změnu prostředí, různé zdroje informací a na různé typy členů pracovní skupiny;
- zadává projektovou práci s časovým předstihem, vyžaduje její včasné odevzdání a vede tak žáky k přesnému rozplánování si jednotlivých etap práce na projektu.

Žák

- pracuje s učebnicí podle pravidelného schématu, je veden k systémové práci;
- si rekapituluje své znalosti a dovednosti za každou druhou lekci v opakovací lekci a prostřednictvím projektové práce.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetencí k řešení problémů

Učitel

- výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problémů,
- ve vhodných oblastech vzdělávání používá netradiční úlohy (Scio, Matematický klokan, olympiády, kvízy, testy, ..)
- při výuce zařazuje co nejvíce úloh z praktického života.
- využívá projektovou práci – celoškolní, předmětovou, třídní.
- vede žáky k tomu, aby výsledky úkolů a projektů dokázali prezentovat – plakáty, dataprojektor, ..

Žák

- pracuje s informacemi z nejrůznějších zdrojů – ústních, tištěných, z internetu, aby je uměli vyhledávat a třídit.
- je veden úměrně věku k používání internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje do výuky skupinovou práci a kooperativní učení, učí žáky pracovat v týmech, podporuje vzájemnou pomoc žáků, podporuje „inkluzi“ („začlenění“), podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, ve výuce podporuje koedukovanou výchovu dětí,
- průběžně monitoruje sociální vztahy ve třídě, důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli

Žák

- se podílí na stanovení pravidel chování, zastává při týmové práci rozlišné role a respektuje ostatní,
- pomáhá svým spolužákům, učí se od nich a vyměňuje si zkušenosti, kriticky hodnotí svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Výchovné a vzdělávací strategie v rámci kompetence digitální

Učitel

- zařazuje do výuky práci s počítačem a dalšími digitálními technologiemi,
- zadává úkoly vyžadující vyhledávání požadovaných informací pomocí počítače a dalších digitálních technologií,
- rozvíjí u žáků schopnost využívat počítač a další digitální technologie při procesu učení se.

Žák

- se podílí na zdokonalování svých digitálních kompetencí využíváním počítače a dalších digitálních technologií při procesu učení se,
- pomáhá svým spolužákům a spolupracuje s nimi při využívání počítače a dalších digitálních technologií za účelem plnění zadaných úkolů.

Tandemová výuka

Formou tandemové výuky lze vyučovat buď všechny vyučovací hodiny stanoveného předmětu, nebo jen jeho některé hodiny předem dané rozvrhem, případně po dohodě s vedením školy lze tandemově vyučovat i výjimečně vybranou vyučovací hodinu.

Jde o speciální druh výuky, též označované jako párová, kdy jsou během výuky ve třídě dva učitelé nebo učitel a např. odborník z praxe apod. Může jít i o uvádějícího učitele a začínajícího učitele. Výuka se zcela změní a posune novým směrem. Jde o to, aby se výuka stala zajímavou jak pro žáky, tak i pro vyučujícího. Od každého kolegy je možné se něco naučit. Někdy lze uvidět i své vlastní chyby. S jiným kolegou se lze skvěle doplňovat.

V komunikaci s žáky lze střídavě hovořit, doplňovat se, čímž se stává výuka zajímavější, pestřejší, žáci lépe upevňují poznatky a jsou více „ve střehu“. Možné je rozdělit se na skupiny a realizovat učení v týmech. Stejně tak lze výuku rozdělit do dvou či více menších skupinek a realizovat odděleně. Skupiny (týmy) lze dle potřeby měnit. Je důležité reflektovat na aktuální situaci v hodině, ve třídě. Součástí tandemové výuky je nejen společná realizace výuky. Velmi důležitá je také společná příprava a evaluace výuky. Při evaluaci výuky probíhá obousměrná zpětná vazba – provázející učitel dává zpětnou vazbu tandemovému vyučujícímu a tandemový vyučující dává zpětnou vazbu učiteli. Vše je třeba většinou připravit předem (cíle, metody, postupy, aj.).

Oba vyučující mají rovnoměrný podíl odpovědnosti za realizaci výuky. Společně vedou výukové aktivity nebo se ve vedení aktivit střídají.

Typy kooperace obou vyučujících při tandemové výuce

Jeden vyučuje, druhý asistuje	Ten, kdo je v roli učitele, je odpovědný za realizaci výuky. Ten kdo je v roli asistenta následuje pokyny učitele, např. pomáhá žákům s plněním úkolů či shromažďuje informace o činnosti žáků kvůli evaluaci výuky.
Týmová výuka	Oba vyučující mají rovnoměrný podíl odpovědnosti za realizaci výuky. Společně vedou výukové aktivity nebo se ve vedení aktivit střídají.
Výuka na stanovištích	Obsah výuky je rozdělen do dvou částí, každá část je realizována na vlastním stanovišti. Za realizaci jednoho stanoviště odpovídá jeden vyučující, za druhé druhý. Žáci jsou rozděleni do dvou skupin – každá skupina je na jednom ze stanovišť, po té se skupiny na stanovištích prohodí.
Diferencovaná výuka	Žáci jsou rozděleni do dvou skupin, jednu vede jeden, druhou druhý učitel. Cíl výuky je stejný, avšak u každé skupiny je cíle dosahováno pomocí jiných výukových strategií. Výuka může, ale nemusí probíhat odděleně.
Paralelní výuka	Žáci jsou rozděleni do dvou skupin, jednu vede jeden, druhou druhý učitel. V obou skupinách probíhá totéž (práce v menší skupině žáků je efektivnější). Výuka může, ale nemusí probíhat odděleně.
Kombinace	Kombinace výše uvedených typů kooperace studenta učitelství a provázejícího učitele.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami upravuje zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 27/2016 Sb., vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je považována osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce nebo školního speciálního pedagoga či psychologa, případně jiného pedagogického pracovníka školy. PLPP má většinou písemnou či elektronickou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Pověřený pedagog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

IVP vychází z osnov a dalších součástí školního vzdělávacího programu školy, závěrů vyšetření školským poradenským zařízením, popřípadě z doporučení dalšího kompetentního odborníka a vyjádření zákonného zástupce žáka. Je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby. Pověřený pedagog seznámí s individuálním vzdělávacím plánem zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, tzv. „péčkový výstup“. Na základě doporučení školského poradenského zařízení budou příslušné péčkové výstupy rozpracovány pro konkrétní ročník a konkrétního žáka v IVP s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků.

Při tvorbě IVP může být využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště případně metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel nebo pověřený pedagog ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje pověřený pedagog s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb v platném znění. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP může být termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Pověřený pedagog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Pověřený pedagog po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Zajištění výuky předmětu speciálně pedagogické péče (PSPP)

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky (speciálními pedagogy).

Předmět speciálně pedagogické péče je poskytován jako forma další péče o žáka ve škole. Jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka, zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení. Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. Tento předmět se nezapočítává do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanovených pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

PSPP bude realizován na základě doporučení PPP (Pedagogicko-psychologické poradny) nebo SPC (Speciálního pedagogického centra). Výuka bude probíhat podle aktuální vyhlášky MŠMT jako individuální nebo skupinová s dodržáním maximálního stanoveného počtu žáků ve skupině dle této vyhlášky.

3.3.1 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných**3.3.1.1 Zabezpečení výuky žáků nadaných**

Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený tímto vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Nadaní žáci se mohou se souhlasem obou ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Rozvoj nadání a talentu žáků je rozvíjen v běžných třídách moderními metodami a formami práce se zaměřením na individuální přístup. Žáci se zúčastňují mnoha různých soutěží, olympiád, projektů, besed, exkurzí, poznávacích zájezdů, mimoškolních vzdělávacích pobytů a podobných aktivit. Své nadání posilují žáci v zájmových útvarech, jejichž činnost probíhá v rámci školního klubu.

Protože se škola i nadále zaměřuje na podporu vzdělávání v matematice, je toto zaměření realizováno v rámci inkluze a rovného přístupu ke vzdělávání všech žáků především formou vyššího počtu vyučovacích hodin matematiky v učebním plánu školy.

3.3.1.2 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření žáka a zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

3.3.2 ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

Zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů ve ŠVP do podoby konkrétních, jednoznačných, srozumitelných a hodnotitelných dovedností, umožňuje poměrně jednoduše uplatňovat individuální přístup k žákovi. Cílem výuky (vyučovací hodiny nebo její části) je vždy některá z konkrétních aktivních dovedností formulovaných jako konkretizovaný výstup žáka v učebních osnovách každého vyučovacím předmětu. Prostředkem jejího dosažení je uvedené konkretizované učivo. Rozsah (náročnost) konkretizovaného učiva lze v hodině přizpůsobit možnostem a schopnostem žáka. Pro žáky s různými vzdělávacími možnostmi a potřebami tak nemusejí být vytvářeny různé učební osnovy.

ŠVP vnímá zabezpečení výuky pro žáky s rozdílnými vzdělávacími možnostmi a potřebami komplexně. Patří sem:

- 1) důsledné uplatňování výchovně vzdělávacích strategií ŠVP ve výuce,
- 2) vhodně volené formy a metody práce vyučujícími podporující inkluzi,
- 3) spolupráce vyučujících s (2) výchovnými poradci ve škole a (4) kvalifikovanými speciálními pedagogy v ZŠ,
- 4) spolupráce ZŠ s PPP,
- 5) způsob zpracování učebních osnov ŠVP,
- 6) selektivní přístup v úzké a jasně vymezené oblasti vzdělávání v ZŠ.

3.4 Začlenění průřezových témat (PT)

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova – projekt P 1 „Kdo jsem já a kdo jsme my“

PT 2 – Výchova demokratického občana – projekt P 2 „Chraň sebe i své kamarády“

PT 3 – Výchova k myšlení v evropských souvislostech – projekt P 3 „Jsme Evropané“

PT 4 – Multikulturní výchova – projekt P 4 „Jeden za všechny a všichni za jednoho“

PT 5 – Environmentální výchova – projekt P 5 „Lidé a příroda“

PT 6 – Mediální výchova – projekt P 6 „Poznej sám sebe aneb chceš-li úspěšně komunikovat s ostatními lidmi, musíš nejprve poznat sám sebe“

Všechny níže uvedené dílčí projekty považujeme za vzorové a je možné je zaměnit za obdobné dílčí projekty při dodržení obsahového zaměření vzhledem k příslušnému průřezovému tématu a tématickému okruhu. Cílová skupina žáků (ročník) je uveden jen orientačně a lze ho přesunout do jiného ročníku za předpokladu, že během vzdělávacího cyklu absolvuje každý žák všechny projekty.

Na druhém stupni se realizuje výuka průřezových témat níže uvedenými projekty především v rámci projektových dnů (cca 3 dny ve druhém pololetí), ale také průběžně při každodenní výuce.

Na prvním stupni se realizuje výuka průřezových témat níže uvedenými projekty jejich zařazením v průběhu školního roku dle potřeb a zvážení třídního učitele.

Za splnění všech tématických okruhů zodpovídá na 1. stupni třídní učitel, na 2. stupni garant pro příslušné průřezové téma, určený zástupcem ředitele školy. Z níže uvedených projektů jsou vždy vybrány k realizaci jen některé (případně mohou být vytvořeny i projekty jiné), a to tak, aby byly splněny všechny tématické okruhy příslušného průřezového tématu žáky příslušného ročníku. Rozdělení všech průřezových témat (tak aby nebylo žádné opomenuto) do jednotlivých ročníků je závazně uvedeno v následujícím rozpisu (v tabulkách).

Tím je zajištěno dosažení elementárního a nutného cíle, aby každý žák školy prošel vzděláváním zaměřeným na každý (bez výjimky) z tématických okruhů všech průřezových témat.

PT 1 – Osobnostní a sociální výchova P1 „Kdo jsem já a kdo jsme my“

Tematické okruhy (TO):	Osobnostní rozvoj	TO	1.1.1	Rozvoj schopností a poznání
		TO	1.1.2	Sebepoznání a sebepojetí
		TO	1.1.3	Seberegulace a sebeorganizace
		TO	1.1.4	Psychohygiena
		TO	1.1.5	Kreativita
	Sociální rozvoj	TO	1.2.1	Poznávání lidí
		TO	1.2.2	Mezilidské vztahy
		TO	1.2.3	Komunikace
		TO	1.2.4	Kooperace a kompetice
	Morální rozvoj	TO	1.3.1	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
		TO	1.3.2	Hodnoty, postoje, praktická etika

Přínos PT1 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

b) v oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 1.1	Kdo jsem a kam patřím	4. ročník	4 hodiny	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.2.1
P 1.2	Den mého já	4. ročník	3 hodiny	1.1.2., 1.1.4., 1.1.5., 1.2.1., 1.2.2., 1.3.2.
P 1.3	Jsme na jedné lodi	4. ročník	3 hodin	1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.3.1.
P 1.4	Pochvala	8. ročník	3 hodin	1.1.3, 1.3.2
P 1.5	Lidské vlastnosti - loutky	8. ročník	6 hodin	1.1.5
P 1.6	Jaký jsem	8. ročník	6 hodin	1.1.1, 1.1.2
P 1.7	Člověk na ostrově	8. ročník	3 hodiny	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1

PT 2 – Výchova demokratického občana P2 „Chraň sebe i své kamarády“

Tematické okruhy (TO):	TO 2.1	Občanská společnost a škola
	TO 2.2	Občan, občanská společnost a stát
	TO 2.3	Formy participace občanů v politickém životě
	TO 2.4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Přínos PT2 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

b) v oblasti postojů a hodnot:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 2.1	Pravidla nejsou zlobidla	3. ročník	5 hodin	2.1, 2.2, 2.3, 2.4
P 2.2	I děti mají svá práva a povinnosti	3. ročník	4 hodin	2.1, 2.2
P 2.3	Na plavbě Demokracie	7. ročník	3 hodiny	2.2, 2.3, 2.4
P 2.4	Co nás trápí	7. ročník	3 hodiny	2.1., 2.2,
P 2.5	Ideální občan	7.ročník	3 hodiny	2.3, 2.4,

PT 3 – Výchova k myšlení v evropských souvislostech P3 „Jsme Evropané“

Tematické okruhy (TO):	TO 3.1	Evropa a svět nás zajímá
	TO 3.2	Objevujeme Evropu a svět
	TO 3.3	Jsme Evropané

Přínos PT3 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

b) v oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 3.1	Cestovní kancelář	5. ročník	9 hodin	3.1, 3.2, 3.3
P 3.2	Žijeme v Evropě	7. ročník	3 hodiny	3.1, 3.2, 3.3
P 3.3	Evropané mají svůj den	7. ročník	3 hodiny	3.2
P 3.4	Jsme Evropané	7. ročník	3 hodiny	3.3

PT 4 – Multikulturní výchova P4 „Jeden za všechny a všichni za jednoho“

Tematické okruhy (TO):	TO 4.1	Kulturní difference
------------------------	--------	---------------------

TO 4.2	Lidské vztahy
TO 4.3	Etnický původ
TO 4.4	Multikulturalita
TO 4.5	Princip sociálního smíru a solidarity

Přínos PT4 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

b) v oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 4.1	Super Star	5. ročník	7 hod.	4.1, 4.2.
P 4.2	Sluneční brýle	5. ročník	4 hodiny	4.1, 4.2., 4.3., 4.4., 4.5.
P 4.3	Mezilidské vztahy	9. ročník	3 hodiny	4.1,4.2,4.3, 4.4
P 4.4	Tanec – řeč lidstva beze slov	9. ročník	3 hodiny	4.4
P 4.5	Všichni jsme si rovni	9. ročník	3 hodiny	4.3, 4.5

PT 5 – Environmentální výchova P5 „Lidé a příroda“

Tematické okruhy (TO): TO 5.1 Ekosystémy

TO 5.2	Základní podmínky života
TO 5.3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
TO 5.4	Vztah člověka k prostředí

Přínos PT5 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

b) v oblasti postojů a hodnot:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnitřnímu a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 5.1	Kluci, pozor, červená!	2. ročník	5 hodin	5.3, 5.4
P 5.2	Zoologická zahrada	2. ročník	4 hodiny	5.1, 5.2, 5.3, 5.4
P 5.3	Stavitelé obydlí	2. ročník	5 hodiny	5.2, 5.4
P 5.4	Lidé a příroda	6. ročník	18 hodin	5.1,5.2,5.3,5.4

PT 6 – Mediální výchova P6 „Poznej sám sebe aneb chceš-li úspěšně komunikovat s ostatními lidmi, musíš nejprve poznat sám sebe“

Tematické okruhy (TO):	TO 6.1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	TO 6.2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

TO 6.3	Stavba mediálních sdělení
TO 6.4	Vnímání autora mediálních sdělení
TO 6.5	Fungování a vliv médií ve společnosti
TO 6.6	Tvorba mediálního sdělení
TO 6.7	Práce v realizačním týmu

Přínos PT6 k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností:**

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

b) v oblasti postojů a hodnot:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	TO
P 6.1	Jak nás ovlivňuje reklama 1.	5. ročník	4 hodiny	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7
P 6.2	Jak vás ovlivňuje reklama 2.	9.ročník	2 hodiny	6.1, 6.2
P 6.3	V redakci	9.ročník	2 hodiny	6.4, 6.5, 6.7
P 6.4	Studio	9.ročník	3 hodiny	6.3, 6.6, 6.7
P 6.5	Noviny a časopisy mám rád	9.ročník	3 hodin	6.1, 6.2, 6.3